

סימן קז

הוצאת איסור בכף מכלי ראשון

כשמוציא מאכל איסור בכף מהקדירה:

רמ"א ב: אם לקח עם הכף דג טמא מן הקדירה או שאר דבר שאינו פוגם - אסור להחזיר הכף לקדירה¹, ואם החזירו - **צריך ששים מן הקדירה נגד האיסור** ולא נגד כל הכף (דלא אמרינן גבי כלי חתיכה נעשית נבילה).

ש"ך:

היינו דוקא בכלי של עץ ומתכות חדש², אבל בישן (בת יומא), או של חרס אפילו חדש (לדעת רמ"א צח/ה, והש"ך שם חולק [ראה לעיל עמ' 157]) - יש להחמיר דנעשה נבילה וצריך ששים נגד כל הכף.

כשמוציא מאכל איסור ומעט מן התבשיל בכף מהקדירה:

רמ"א ב: אבל אם היה מעט מן התבשיל עם האיסור בכף והוחזר לקדירה - **צריך ששים גם נגד מעט התבשיל**³ דהרי נעשה נבילה בכף.

ש"ך: דאנו מחזיקין הכף ההיא שעתא כמו הקדרה עצמה מאחר שהוציאה עתה מהקדרה רותחת וחשיב כלי ראשון לחומרא.

¹ אע"פ דיש בכף ששים נגד האיסור, אסור להחזירה, דאין משערים בכלי כמובא ב-צב/ה [דהיינו: לא אמרינן דהבלוע בכלי יבטל האיסור, דשמא אין בלוע בכלי, גם שמא אין מתפשט הטעם בכל הכלי] (ש"ך).

² שנטל האיסור בכף מלמעלה ולא נגע ברוטב (פמ"ג).

³ ובש"ך הקשה: "יוקשה דכיון דידיעין דהיה מעט תבשיל עם האיסור בכף אי"כ מאן לימא לן דאין כל הכף בלוע מאיסור דנהי דלא נעשה נבילה מ"מ לא ידעין כמה בלע... וצ"ע".

בנוגע לדברי הש"ך – "וחשיב כלי ראשון לחומרא":

כשמוציא כף מכלי ראשון – האם הכף נחשב לכלי ראשון או שני?

מהרי"ל: כלי ששואב עמו הוא **כלי שני**, ואם שוהה את הכלי ששואב עמו תוך הכלי שמבשלין בו הרותחין ובעוד שהוא שם מעלין המים רתיחות שפיר מתקרי גם הוא כלי ראשון.

תוס', רש"י: יש **ספק** אם הוי ככלי ראשון או ככלי שני, וע"כ פוסקים בכל דבר לחומרא לפי הענין. **וכ"פ ט"ז (סימן צב) וש"ך**

רא"ש, טור: אם הוציאו מן היורה רותח הוי ודאי **ככלי ראשון**. (שהרי עיקר החילוק בין כלי ראשון לשני הוא שבכלי שני הדפנות קרות ומקררות את המאכל, ואילו כאן הדפנות של המצקת התחממו בחום כלי ראשון)

מוכח מפסק רמ"א ב, שכתב "אבל אם היה מעט מהתבשיל עם האיסור בכף והוחזר לקדירה צריך ששים גם נגד מעט התבשיל דהרי נעשה נבילה בכף", שמע מינה דהכף הוא **כלי ראשון** במה ששואב מן הקדירה ואוסר מרק שבתוכו עד ששים. (כ"כ ט"ז סימן צ"ב)

שו"ע ב: זבוב וכיוצא בו מדברים המאוסים שנפשו של אדם קצה בהם שנמצא בתבשיל – זורקן והתבשיל מותר שאין פליטת דברים אלו הפגומים אוסרת. **רמ"א:** וכן המנהג פשוט.

כרשב"א ור"ן

ש"ך: **תימה** דהרי רבו הפוסקים ראשונים ואחרונים לאיסור, וכ"כ האו"ה... מהר"ם פדוואה... מהרש"ל... **מיהו במקום הפסד מרובה או שעת הדחק** וכה"ג נראה דעת מהר"ם פדוואה בתשובה להתיר וכ"פ הב"ח, **מיהו בחלא ושיכרא לכ"ע** אסור וכמו שנתבאר בס"ס קי"ד (סעיף ג).

⁴ ואמנם אם מוציא כף ריקן מהקדירה ואין שם אלא מה שבלוע בו - בזה אמרינן ודאי דאין בכלי ריקן חום כ"כ שיפליט ויבליע במה שבתוכו בלוע. (ט"ז ע"פ תה"ד)